

PM Plan R6-, L6- och B6- 202. Sortförsök med ängssvingel.

Version 2011-04-13 och gäller säsongen 2011 + förlängning med ett tredje vallår bekostat av SLF-projektet: "Uthållighet hos rajsvinglar och engelskt rajgräs". Magnus Halling

Variabelkoder angivna – frågetecken betyder skördenummer

Projekt uthållighet: gäller försöken i PS och W anlagda 2007 och 2008 se under graderingar och provklippningar vallår 3-4. Förteckning över aktuella försök 2011 i slutet.

Allmänt om graderingar

- Vid gradering efter **0-100 procentskala** används i intervallet 10-90 normalt inte större upplösning än 5 eller 10 procentenheter. I intervallen 0-10 och 90-100 bör man ange värdet på en procentenhet när. Vid gradering av skadegörare kan det vid mycket små angrepp vara motiverat att gradera på en tiondedel när.
- Vid **gradering 0-100** betyder vanligtvis 0 att det som graderas, inte alls förekommer och 100 att det förekommer fullt ut.
- Vid gradering av **skador** av olika slag anges hur stor andel av en given blad- eller stjälktyta som är skadad/angripen
- Gradering av **botanisk sammansättning** och ogräsförekomst är svår och kräver god erfarenhet. Det är t.ex. lätt att överskatta andelen bredbladiga, högvuxna och lågvuxna växter och underskatta andelen gräs i ett blandbestånd.
- Vid gradering **insådd art** av skall man vara försiktig att dra ned en art vid gradering eftersom ögat luras av att andelen icke sådda arter kan se större ut än vad den är och några % påverkar andelen ren gröda mycket vid omräkningen som sedan görs.
- Vid **gradering av slutenhet** är 0=inget bestånd av insådda arter, 100=fullt bestånd (enl gängse praxis) insådda arter som ger full marktäckning över hela rutan. Graderingen avser både plantantal och utbredning.
- Vid **redovisning** av graderingsvärdena ska alltid datum anges.

ANLÄGGNINGÅRET

Försöksplats: Välj en jämn och kvickrotsfri plats året före anläggningen.

Rutstorlek: Brutto 20-25 m², netto minst 14 m²

Jordprov: På nya försöksplatser uttas före gödslingen ett generalprov från matjorden. Provet skickas av försöksutföraren till Agri Lab AB, Ulls väg 33, 756 51 Uppsala. Analys skall ske av jordens textur (jordart), mullhalt, pH, P-AL och K-AL.

Gödsling: P och K enl. markkartan. Normgiva 30 kg P och 60 kg K per ha. N-gödsling: Högst 50 kg N per ha till skyddssäden. Kvävegödslingen skall utföras av försöksutföraren. Efter skyddssädens skörd gödslas gräsen med 50 kg N/ha vid befarad brist på N.

Mätare: Sorten SW Minto vid anläggning 2011

<u>Antal block:</u>	Tre
<u>Sådd:</u>	Sådd i skyddsgröda (korn) eller enligt gängse rutiner vid försöksplatsen.
	<u>Skyddssäd:</u> En tidig stråstyv kornsort som sås med 150 kg per ha. Utsädet anskaffas av försöksutföraren.
	<u>Vallfrö:</u> Tillhandahålls av sortägarna
	<u>Utsädesmängd:</u> Se särskild utsädeslista
	<u>Radavstånd:</u> Normalt 12,5 cm
	Vallfröet sås vinkelrätt mot skyddssädesraderna omedelbart efter sådden av skyddssäden. Fröet myllas grunt, såbadden skall vara fast, vid behov vältras före och efter sådden.
	<u>Rutfördelning</u> OBS! Följ den rutfördelning som finns angiven på fältkortet!
<u>Ogräsbekämpning:</u>	Ogräsbekämpning med kemiska medel bör som regel alltid utföras. Följ gällande rekommendationer enligt Jordbruksverket.
<u>Observationer och graderingar:</u>	<u>Före skyddssädens skörd antecknas:</u> Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA) - rutvis Gradering av liggsäd i 0-100 procent (100 när grödan står rätt upp) (LOD) - rutvis <u>På hösten</u> Gradering av vallbeståndets slutenhet i 0-100 procent av fullt bestånd enligt gängse praxis (se Allmänt om graderingar) (CV.SF) - rutvis Obs! Fyll i samtliga uppgifter som begärs på fältkortet.
<u>Skörd:</u>	Bildas svår liggsäd skall skyddssäden snarast skördas och bortföras från försöksplatsen. Skyddssäden skördas för övrigt så fort den är mogen. <u>Stubbhöjd</u> omkring 15 cm. Kärnskördens storlek uppskattas på 500 kg/ha när kärnan behöver således ej vägas. <u>Halm</u> och övriga skörderester avlägsnas från försöksplatsen omedelbart efter skörden.
<u>Fältkort:</u>	Fältkort och listor laddas ner från Fältforsks hemsida, länk här.. Kopiera fältkortet och sänd in det efter anläggningen av försöket, senast den 15 juni. Slutversionen av fältkortet skall vara Växtproduktionsekologi tillhanda senast två veckor efter höstgraderingen. Graderingsdata skall också skickas in elektroniskt.
Fakturerings	Om R6-försök skickas fakturan till: SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 Uppsala. Ange referens 500MHG och vallprovningen. Skicka också

komplett fakturaunderlag direkt till magnus.halling@slu.se.. Om B6-försök faktureras sortrepresentanterna direkt.

VALLÅR 1-2

? i variabelkod ersätts med skördenummer

Liggtid: 2 vallår i ordinarie provningen

Mätare: Sorten Sigmund vid anläggning 2009-2010

Antal block: Tre

Skötsel på våren: Tidigt på våren första vallåret vältas och/eller räfsas stubben, så att den inte kommer med i första skörden.

Ogräsbekämpning: Om det finns en stor inblandning av icke sådd art (i första hand vitklöver) under vallåren så skall den bekämpas (på våren helst). Bästa medlet idag i vallgräs är Starane 180 (kallas också Spitfire 180) Jordbruksverkets information om medlet finns [här](#).

Observationer och graderingar:På våren:

Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA.SS) – **rutvis**
Gradering av beståndets slutenhet i 0-100 procent av fullt bestånd enligt gängse praxis (se Allmänt om graderingar) (CV.SS) – **rutvis**

Före första skörd:

Datum (mmdd) för begynnande vippgång (stadium 3 = *del av ax/vippa är synlig på åtminstone några skott*) antecknas (EPD?.BGN) – **ledvis**.
Håll uppsikt när den tidigaste sorten uppnått begynnande vippgång och kontrollera därefter var annan/var till tredje dag fram till skörd. OBS! Vänta inte på sent utvecklade sorter, försöket måste skördas i sin helhet när mätarsorten uppnått angivet utvecklingsstadium för skörd.

Vid varje skörd:

Botaniskt utvecklingsstadium (enligt skala 1-7 i slutet av detta PM) för varje sort, endast en heltalssiffra (G?.GR för gräs)– **ledvis**
Uppskattning av 0-100 procent insädd art (GR?.EPW för gräs)– **rutvis**
Stråstyrka 0-100 procent för varje sort (100 när grödan står rätt upp) (STS?) – **ledvis**
Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA?) – **rutvis**
Förekomst av sjukdomar och skadedjur i 0-100 procent (DIS?) – **rutvis**
Ange om möjligt vilken sjukdom eller skadedjur det gäller.

På hösten:

Gradering av beståndets slutenhet i 0-100 procent av fullt bestånd enligt gängse praxis (se Allmänt om graderingar) (CV.SF) – **rutvis**. Uppgifterna sparas och införs på nästa års fältkort (CV.SP).

Ange alla graderingar med endast ett tal i varje kolumn

Även om många värden är lika måste alla fyllas i.

Gödsling: P och K tillföres årligen på våren, normgiva 30 kg P och 100 kg K per ha. vid befarad brist av K innan vintern så läggs en giva efter sista skörd på 30 kg K.

N-gödsling, gräs:

Vid 3 skördar 100 kg N på våren, 80 kg N efter skörd 1 och 60 kg N efter skörd 2. Totalt 240 kg/ha N

<u>Skörd:</u>	<u>Antal skördar:</u> Ängssvingel 3 per år på alla platser. <u>Tidpunkt för skörd:</u> Alla sorter skördas samtidigt. <u>Första skörden</u> för gräs vid mätarens vippgång (stadium 4 = <i>minst halva vippan synlig på minst hälften av skotten</i>). Mätare framgår av fältkortet. <u>Andra skörden:</u> 10-20 juli. <u>Tredje skörden:</u> 1-10 september. Grönmassevikten för nettoparcellen i kg (Y?.KG) bestäms och noteras. Om vikten innehåller en tara eller måste räknas om måste det noga framgå. <u>Beräkning av skördeyta.</u> För beräkning av nettobredden av den skördade parcellen läggs ett halvt radavstånd till från centrum från varje ytterrad. Exempel: Om parcellen har tolv rader med 12,5 cm mellan varje rad blir bredden $11 \cdot 12,5 \text{ cm} + 2 \cdot 6,25 \text{ cm} = 1,5 \text{ m}$. <u>Stubbhöjd</u> ca 8 cm.
<u>Provtagning:</u>	Vid ordinarie skörd tas <u>prov för ts-bestämning</u>. Omedelbart efter skörden uttas från varje ruta ett representativt prov om ca 1 kg. Om plastpåsar med ål utnyttjas måste de läggas i en tät plastpåse. Proven vägs (helst med 10 g noggrannhet) och vikten antecknas. Proven förtorkas vid högst 60°C och skickas av försöksutföraren till Agri Lab AB, Ulls väg 33, 756 51 Uppsala om så överenskommet. Beställ fraktsedel av Agrilab och ange deras kundnummer till posten så står de för frakten. Samordna helst frakten (samla ihop från flera försök och flera skördar) – vid större mängder beställ bur på 3 m³ av Posten – kostar ca 1 000 SEK. Finns det andra lokala överenskommelser om var ts-analyser skall utföras så följs dessa, t.ex. att utföraren gör ts-analysen.
<u>Analys:</u>	<u>Vid ts-analys:</u> Proven torkas till 110 °C i 3 h för bestämning av ts-halten (DM?). Ingen kemisk analys säsongen 2011. Proverna kastas därefter.
<u>Fältkort och etiketter:</u>	Fältkort och listor laddas ner från Fältforsks hemsida, länk här.. Färdigskrivna etiketter skickas till utföraren. Kopiera fältkortet och sänd in det som en bekräftelse att försöket är igång senast den <u>15 juni</u>. Försöksresultaten insänds i första hand elektroniskt snarast efter höstgraderingen, så att de är Växtproduktionsekologi tillhanda senast två veckor därefter. Slutversionen av fältkortet samt graderings- och datalistor skickas också in.
Fakturering	Om R6-försök skickas fakturan till: SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 Uppsala. Ange referens 500MHG. Skicka också komplett fakturaunderlag direkt till magnus.halling@slu.se.. Om B6-försök faktureras sortrepresentanterna direkt.

VALLÅR 3-4

**Gäller försöksplatserna PS och W och anläggning 2007-2008 under försöksåret 2011 inom projektet ” Uthållighet hos rajsvinglar och engelskt rajgräs”
OBS tre skördar 2011**

Liggtid: Två vallår i ordinarie provningen + ett tredje och fjärde år i SLF-projektet ” Uthållighet hos rajsvinglar och engelskt rajgräs”. Gäller skördeåren 2009-2011.

Mätare: Sorten Sigmund vid anläggning 2007-2008

Antal block: Tre

Skötsel på våren: Tidigt på våren första vallåret vältas och/eller räfsas stubben, så att den inte kommer med i första skörden.

Ogräsbekämpning: Om det finns en stor inblandning av icke sådd art (i första hand vitklöver) under vallåren så skall den bekämpas (på våren helst). Bästa medlet idag i vallgräs är Starane 180 (kallas också Spitfire 180) Jordbruksverkets information om medlet finns [här](#).

Observationer och graderingar:

På våren vid tillväxtstart:

Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA.SS) – **rutvis**
Marktäckningen i procent av a) levande gräs (CV.SS1.GR), b) levande ej sådda arter (ogräs, CV.SS1.WE) samt c) bar mark och döda plantor (CV.SS1.BG) – **rutvis**. Notera datum för gradering.

Två veckor efter tillväxtsart:

Marktäckningen i 0-100 procent av a) levande gräs (CV.SS2.GR), b) levande ej sådda arter (ogräs, CV.SS2.WE) samt c) bar mark och döda plantor (CV.SS2.BG) – **rutvis**. Notera datum för gradering.

Före första skörd:

Datum (mmdd) för begynnande vippgång (stadium 3 = *del av ax/vippa är synlig på åtminstone några skott*) antecknas (EPD?.BGN) – **ledvis**.
Håll uppsikt när den tidigaste sorten uppnått begynnande vippgång och kontrollera därefter var annan/var till tredje dag fram till skörd. OBS! Vänta inte på sent utvecklade sorter, försöket måste skördas i sin helhet när mätarsorten uppnått angivet utvecklingsstadium för skörd.

Vid varje skörd:

Botaniskt utvecklingsstadium (enligt skala 1-7 i slutet av detta PM)) för varje sort, endast en heltalssiffra (G?.GR för gräs)- **ledvis**
Uppskattning av 0-100 procent insådd art (GR?.EPW för gräs)- **rutvis**
Stråstyrka 0-100 procent för varje sort (100 när grödan står rätt upp) (STS?) – **ledvis**
Förekomst av skador och deras omfattning i 0-100 procent (DA?) – **rutvis**
Förekomst av sjukdomar och skadedjur i 0-100 procent (DIS?) – **rutvis**
Ange om möjligt vilken sjukdom eller skadedjur det gäller.

Tre veckor efter sista skörd: (gäller försöken i vall tre)

Marktäckningen i 0-100 procent av a) levande gräs (CV.SF1.GR), b) levande ej sådda arter (ogräs, CV.SF1.WE) samt c) bar mark och döda plantor (CV.SF1.BG) – **rutvis**. Notera datum för gradering.

Sex veckor efter sista skörd: (gäller försöken i vall tre)

Marktäckningen i 0-100 procent av a) levande gräs (CV.SF2.GR), b) levande ej sådda arter (ogräs, CV.SF2.WE) samt c) bar mark och döda plantor (CV.SF2.BG) – **rutvis**. Notera datum för gradering.

Nio veckor efter sista skörd (kan hoppas över om snö kommit):: (gäller försöken i vall tre)

Marktäckningen i 0-100 procent av a) levande gräs (CV.SF3.GR), b) levande ej sådda arter (ogräs, CV.SF3.WE) samt c) bar mark och döda plantor (CV.SF3.BG) – **rutvis**. Notera datum för gradering.

*Ange alla graderingar med endast ett tal i varje kolumn
Även om många värden är lika måste alla fyllas i.*

På hösten:

Se under Observationer och graderingar

Gödsling:

P och K tillföres årligen på våren, normgiva 30 kg P och 100 kg K per ha. Vid befarad brist av K innan vintern så läggs en giva efter sista skörd på 30 kg K.

N-gödsling, gräs:

Vid 3 skördar 100 kg N på våren, 80 kg N efter skörd 1 och 60 kg N efter skörd 2. Totalt 240 kg/ha N

Skörd:

Antal skördar: Ängssvingel 3 per år på alla platser.

Tidpunkt för skörd: Alla sorter skördas samtidigt.

Första skörden för gräs vid mätarens vippgång (stadium 4 = *minst halva vippan synlig på minst hälften av skotten*). Mätare framgår av fältkortet.

Andra skörden: 10-20 juli.

Tredje skörden: 1-10 september.

Grönmassevikten för nettoparcellen i kg (Y?.KG) bestäms och noteras. Om vikten innehåller en tara eller måste räknas om måste det noga framgå.

Beräkning av skördeyta. För beräkning av nettobredden av den skördade parcellen läggs ett halvt radavstånd till från centrum från varje ytterrad. Exempel: Om parcellen har tolv rader med 12,5 cm mellan varje rad blir bredden $11 \cdot 12,5 \text{ cm} + 2 \cdot 6,25 \text{ cm} = 1,5 \text{ m}$.

Stubbhöjd ca 8 cm.

Provklippningar:

Gäller försöksplatserna PS och W och anläggning 2007-2008 (vall 3-4) under försöksåret 2011 inom projektet ” Uthållighet hos rajsvinglar och engelskt rajgräs”

Provklippningar utförs vid följande tidpunkter:

Vid tillväxtstart på våren vallår 3 och 4.

Vid tillväxtslut på hösten vallår 3

Normtid för tillväxtstart för PS är vecka 17 (26 april - 30 april) och för W är vecka 18 (3 maj - 7 maj). Vid tillväxtstart skall det finnas bladyta som precis börjat växa efter vinterns slut. Justeringar i tid görs efter aktuella förhållanden.

Normtid för tillväxtslut för PS är vecka 41 (5-9 oktober) och normtid för tillväxtslut för W är vecka 40 (28 september-4 oktober). Vid tillväxtslut skall nybildningen av biomassa i stort sett vara avslutad.

En (1) 25*25 cm yta (0,125 m²) klipps vid markytan i varje ruta och **sortera bort död förna så gott det går så att levande skott återstår**. Klipp inte i olika nivåer eftersom skotten kanske räknas senare. Placeringen av klippytan slumpas i försöksrutan. Undvik dock större luckor eller skador. Notera färskvikten. Använd utskickade etiketter märkta provklipp. Provet förtorkas i 60°C och skickas till Agri Lab AB, Ulls väg 33, 756 51 Uppsala för bestämning av torrsubstansvikten och ts-halten. **Utförarna kan själva utföra dessa analyser om möjlighet finns.** Vid analys. Proven torkas till 110 °C i 3 h för bestämning av **ts-vikten** (skall rapporteras) på klippprovet (vår: YV-PROV och höst: YH-PROV) och **ts-halten** (vår: DMV-PROV och höst DMH-PROV). Skicka sedan proven till Magnus Halling, SLU/VPE, Ulls väg 16, 756 51 Uppsala.

Provtagning:

Prov för ts-bestämning: Omedelbart efter skörden uttas från varje **ruta** ett representativt prov om ca 1 kg. Om plastpåsar med håll utnyttjas måste de läggas i en tär plastpåse. Proven vägs (helst med 10 g noggrannhet) och vikten antecknas. Proven förtorkas vid högst 60°C och skickas av försöksutföraren till Agri Lab AB, Ulls väg 33, 756 51 Uppsala om så överenskommet. Beställ fraktsedel av Agrilab och ange deras kundnummer till posten så står de för frakten. Samordna helst frakten (samla ihop från flera försök och flera skördar) – vid större mängder beställ bur på 3 m³ av Posten – kostar ca 1 000 SEK. Finns det andra lokala överenskommelser om var ts-analyser skall utföras så följs dessa.

Analys:**Vid ts-analys:**

Proven torkas till 110 °C i 3 h för bestämning av ts-halten (DM?). Ingen kemisk analys säsongen 2011. Proverna kastas därefter.

Fältkort och etiketter:

Fältkort och listor laddas ner från Fältforsks hemsida, länk [här](#).. Färdigskrivna etiketter skickas till utföraren. Kopiera fältkortet och sänd in det som en bekräftelse att försöket är igång senast den 15 juni.

Försöksresultaten insänds i första hand elektroniskt snarast efter höstgraderingen, så att de är Växtproduktionsekologi tillhanda senast två veckor därefter. Slutversionen av fältkortet samt graderings- och datalistor skickas också in.

Fakturering För vall 3-4 skicka fakturan till SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 Uppsala. Ange referens 500MHG. Skicka också komplett fakturaunderlag direkt till magnus.halling@slu.se. OBS vid fakturering, ange "Uthållighet hos rajsvinglar och engelskt rajgräs" och separera från ordinarie vallprovningen. Om inte momenten passar in i taxemallarna tas timtaxa eller överenskommen taxa.

Historik PM-versioner

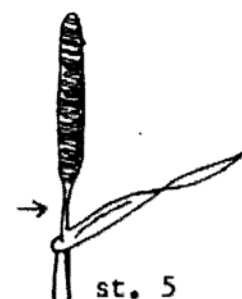
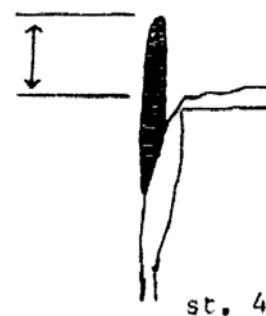
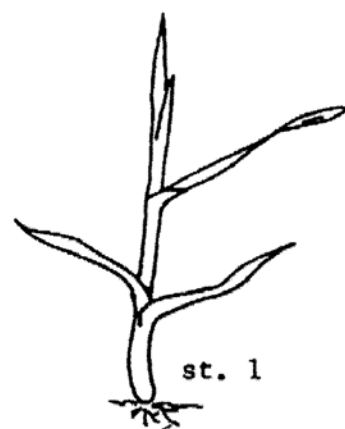
Schema för bestämning av gräsens utvecklingsstadier

2005-02-06

Magnus Halling

OBS! Utvecklingsstadiet skall anges med endast en heltalssiffra.

Kod	Stadium	Beskrivning
1	Blad	Enbart blad och förlängda bladslidor
2	Stråskjutning	Då minst en nod är synlig på minst halva antalet plantor
3	Begynnande ax-/vippgång	Del av ax/vippa är synlig på åtminstone några skott
4	Ax-/vippgång	Då halva axet/vippan är synligt ovan flaggbladet på minst halva antalet skott
5	I ax/vippa	Då del av axbärande strået är synligt mellan flaggblad och ax/vippa på minst halva antalet skott
6	Blomning	Fr.o.m. att ståndarknapparna är synliga
7	Överblommat	Fr.o.m. att pollenspridningen är avslutad

Växtproduktionsekologi
Crop production ecology
Swedish University of Agricultural Sciences

Försök i projekt uthållighet 2011

Plan	Adb	Benämn	Plats-kod	Plats	Vall-år under 2011	Ru- tor	Skörd -ar
R6- 204		Eng rajgräs Sortförsök	CX-204-2008	Uppsala	3	39	3
R6-_204-710D		Eng rajgräs Sortförsök	NN-651-2007	Tvååker	4	30	3
B6- 204		Eng rajgräs Sortförsök	NN-655-2008	Tvååker	3	48	3
R6-_202-711A		Ängssvingel Sortförsök	PS-105-2007	Rådde	4	33	3
R6-_204-712A		Eng rajgräs Sortförsök	PS-104-2007	Rådde	4	36	3
R6- 202		Ängssvingel Sortförsök	PS-102-2008	Rådde	3	36	3
R6- 202		Ängssvingel Sortförsök	W-8-2008	Hedemora	3	33	3
R6-_202-709C		Ängssvingel Sortförsök	W-16-2007	Hedemora	4	27	3

Växtproduktionsekologi
Crop production ecology
Swedish University of Agricultural Sciences

Tilläggs-PM för näringsanalyser 2011

Plan R6- 201 och R6- 202 Sortförsök med timotej och ängssvingel

Version 2011-05-25 och gäller säsongen 2011

Magnus Halling och Jan Jansson

SLF-projektet: Bestämning av näringskvaliteten kring och vid skördetillfället för marknadssorter provade i vallsortförsök

SLF projektnummer: H0841008

Detta tilläggs-PM gäller för vall 1 på platsen PS (Rådde) för R6- 201 och R6- 202

Frågeställning

Frågeställningar som skall besvaras i projektet:

- Finns det skillnader i smältbarhet och fiberhalt mellan olika vallgrässorter (inom samma art) i de marknadssorter av timotej, ängssvingel, rörsvingel, rörsvingelhybrider, rajsvinglar och engelskt rajgräs som idag odlas och eller provas i de svenska officiella sortförsöken?
- Finns det skillnader mellan sorterna om de odlas i södra Sverige eller i Mellansverige?

För att kunna belysa detta ingår försök anlagda 2010 från en plats, se tabell 1-2 nedan.

Tabell 1. Urval sortmaterial R6- 201 under 2011

Kod	Typ	Sort	Startår		Urval
			r	PS	
87	S	Grindstad SW	1989	1	1
9611	S	Lischka SSD	1996	1	1
8502	S	SW Ragnar	1989	1	1
20902	VCU	SW TT2567	2009	1	1
20201	M	Switch SW	2002	1	1

Tabell 2. Urval sortmaterial R6- 202 under 2011

Kod	Typ	Sort	Startår		Urval
			r	PS	
20207	S	Felina (rörsv hyb.) SW	2002	1	1
20711	S	Fojtan (rörsv hyb.) SSD	2007	1	1
9810	S	Hykor tidig (rörsv hyb.) SSD	1998	1	1
9942	S	Lifara SSD	1999	1	1
9529	S	SW Minto	1995	1	1
8607	M	SW Sigmund	1989	1	1
20106	S	Swaj (VS4509) SW (rörsv.)	2001	1	1

Anvisningar

Gränsning:

Gäller för näringsanalys i vall 1. På våren gränsa av ca 1 m i den bortre delen av samtliga parceller i försöket. Denna 1m remsa används till provtagning en vecka efter skörd enligt tilläggs-PM. Efter denna provtagning används inte denna remsa mer i återväxtskördarna.

Provtagning översikt: **Projekt näringsanalys se anvisningar nedan.**

1. Klipprov 1 vecka före första och andra skörd (rutvis)
2. Klipprov vid första och andra skörd (rutvis)
3. Klipprov 1 vecka efter första skörd (rutvis)
4. Prov för kemisk analys vid klipprov 1-3 enligt ovan (rutvis)
5. Prov för plantutveckling vid alla klipprov (1-3) ovan (ledvis)
6. Vid ordinarie skörd tas prov för ts-bestämning (rutvis, se ordinarie PM)

Provuttagningar vallår 1 vid skörd 1 och 2.

Obs Provtagningarna avser endast sorterna/leden i tabell 1.

- 1) På våren gränsas av ca 1 m i den bortre delen av samtliga parceller i försöket. Remsan sparas till en vecka efter skörd då provtagningen sker i denna remsa enligt punkt 5 nedan. Efter denna provtagning används inte denna remsa mer i återväxtskördarna.
- 2) Näringsvärdesanalyser tas ut **rutvis** på de angivna sorterna i tabell 1 enligt följande:
 - a) Tre tidpunkter kring skörd 1. En vecka före skörd, vid skörd och en vecka efter skörd.
 - b) Två tidpunkter vid skörd 2 . En vecka före skörd och vid skörd.
- 3) En (1) vecka före beräknad skörd 1 och 2 (huvudskörd) tas i varje **ruta** 12 slumpvisa klippta delprov om vardera ca 1 dm² ut (en lagom näve helt enkelt). Vid en antagen ts-skörd på 4 ton motsvarar 12 dm² ca 50 g ts eller 0,25 kg grönmassa (20 % ts-halt). Prov för utvecklingsstadium tas enligt punkt 8 och analyseras enligt "Bestämning av plantutveckling" nedan. Notera provtagningsdatum.
- 4) För provtillfället "vid skörd 1 och 2 (huvudskörd)") tas i varje **ruta** 12 slumpvisa klippta delprov om vardera ca 1 dm² ut (en lagom näve helt enkelt). Vid en antagen ts-skörd på 4 ton motsvarar 12 dm² ca 50 g ts eller 0,25 kg grönmassa (20 % ts-halt). Prov för utvecklingsstadium tas enligt punkt 8 och analyseras enligt "Bestämning av plantutveckling" nedan. Notera provtagningsdatum.
- 5) En (1) vecka efter beräknad skörd 1 (huvudskörd) tas i varje **ruta** 12 slumpvisa klippta delprov om vardera ca 1 dm² ut. Vid en antagen ts-skörd på 5 ton motsvarar 12 dm² ca 60 g ts eller 0,30 kg grönmassa. Prov för utvecklingsstadium tas enligt punkt 8 och analyseras enligt "Bestämning av plantutveckling" nedan. Notera provtagningsdatum.
- 6) Skördetidpunkten i skörd 1 bestäms enligt PM till mätarens ax/vippgång (st. 4 i den sjugradiga skalan)
- 7) Skördetidpunkten i skörd 2 se PM.
- 8) För att bestämma utvecklingsstadium vid provtillfällena, se "Bestämning av utvecklingsstadium ledvis" nedan.

Bestämning av plantutveckling ledvis i vallår 1

Ur de **rutvisa** uttagna proven en vecka före, vid skörd och en vecka efter skörd plockas slumpvis ut ca 50 skott från **varje ruta**. De tre delproven läggs samman och ett **ledvis** prov om 100 skott tas ut. De kvarvarande 50 skotten slängs. Resterande mängden i de ursprungliga **rutvisa** proverna skall gå till kemisk analys. Se "Analysförfarande kemanalys" nedan.

Plantutvecklingen bestäms genom att dela upp de 100 skotten i **blad** (nyps eller klipps vid snärpet) och **strån**. Även om strået saknar noder, och inte morfologiskt betraktas som ett strå, så tas bladet av där bladöron/snärp sitter. I denna uppdelning definieras blad som del som sitter utanför bladöron/snärp. De två fraktionerna torkas i torkskåp (110 C i minst 3 timmar) och vikten i gram av de olika fraktionerna bestäms. Därefter slängs proverna.

Analysförfarande kemanalys vallår 1

Resterande mängden i de rutvisa proverna skall gå till kemisk analys. Dessa prover klipps ner, läggs i påsar och torkas i max 60⁰ C under ett dygn. **Allt skickas till Eurofins i Lidköping. Adress: Eurofins Food & Agro Sweden AB, Sjöhagsgatan 3, 531 40 Lidköping. Bifoga följesedeln från nästa sida.**

I analyslabbet hackas mals proven och analyseras enligt följande:

VOS referensmetod - OE gräs MJ/kg ts
 Aska g/kg ts - Metod/ref 71/393/EEG
 NDF fiber - Metod/ref enligt Mertens ISO/CD 16472
 iNDF g/kg NDF - Metod NIR/NorFor in
 Råprotein - NIR metod
 Energi för nöt - NIR metod
 NDF g/kg ts - NIR metod

Registrering av väderdata

Från försöksplatserna kommer väderdata att insamlas. Temperatur, nederbörd och globalstålning påverkar utvecklingen av vallväxterna.

Fakturerering

Fakturerering sker separerat från sortförsöken i samråd med Magnus Halling utifrån den ram som finns i ansökan. Betalningsreferens 500MHG

Historik PM-versioner

Ank.	Provnr.	
Ank.dat	Ans.dat	Sign

SLU – Följesedel**Laboratoriets kunduppgifter:**

Kund: SLU	Personal: Halling Magnus
Kundnr: 8036705	Fakturareferens: 500MHG
Provtyp: FORSOK_GROVFODER	
Kopiemott: Jan Jansson HS Sjuhärad	

Kontaktperson på Eurofins Food & Agro: Roland Svanberg
 Tel: 010-490 8417 Fax: 010-490 8390

Fylls i av kund: Antal prov: _____

Provtagningsplats _____

ADB-nr: _____ Skörd nr: _____

Provets Märkning _____

Prov id (led); _____

Analyser**ID****Paket/Analyser**

Råprotein, Energi, NDF och iNDF

HS_REF_NIR

NIR och referensmetoder

Annat: _____

Provtagare: _____ **Provtagningsdatum:** _____

Prover skickas till: Eurofins Food & Agro Sweden AB, Sjöhagsgatan 3, 531 40 Lidköping.

Kundens adress: ☐ SLU Fakturamottagning, Box 7090, 750 07 UPPSALA

Ulls väg 16

Box 7043

750 07 Uppsala